

עורך דין מעצרים - שחרור חשודים ממעצר

באילו מצבים רשאית המשטרה לעצור אדם? מתי יתאפשר שחרור חשוד ממעצר? מה ההבדל בין מעצר ימים לבין מעצר עד תום ההליכים? אלו רק מקצת מן השאלות שיענו במאמר הבא. נוכח החשיבות הרבה שיש להליך המעצר ונוכח ההשלכות מרחיקות הלכת שעשויות להיות לו על המשך ניהול ההליך הפלילי, ישנה חשיבות רבה לכך שייצוג העצור על-ידי עורך דין פלילי יחל מיד עם מעצרו או לפחות בהקדם האפשרי לאחר מעצרו. זכרון, כי משטרת ישראל היא לא ארגון-כל-יכול שברצותו לעצור אדם, גם אם אין עילה חוקית לכך, בסמכותו לעשות כן. המשטרה גם היא כפופה לחוקים ואין היא רשאית לקבל החלטות על סמך תחושות בטן או בעקבות עמידתם האיתנה של נחקרים על זכויותיהם. עו"ד אסף דזק מסביר במאמר הבא על הליכי המעצר והשחרור.

עורך דין מעצרים יכול לסייע להליך שחרור חשודים ו/או נאשמים ממעצר

סוגית המעצר עולה בשלבים שונים של ההליך הפלילי ובהקשרים שונים. כל הליך מעצר הינו קריטי מבחינת העצור, הן מבחינת היכולת של המשטרה לאסוף ראיות כנגדו והן מבחינת ההשפעה של המעצר על רוחו של העצור. לפיכך, ובהתאם לזכותו של העצור על פי החוק, ישנה חשיבות רבה לכך שייצוג העצור על-ידי עורך דין מעצרים מיומן יחל מיד עם מעצרו או לפחות בהקדם האפשרי לאחר מעצרו.

המפגש הראשוני והמייד עם העצור בשלב זה נועד, בין היתר, למטרות הבאות: ייעוץ במהלך החקירה והבהרת זכויות, בירור אפשרות של שחרור בתחנה, בירור חלופות מעצר, הכנה לקראת הדיון בבקשה הראשונה להארכת מעצר, ומתן תמיכה נפשית לעצור.

למרות המהפכה החוקתית שחלה בדיני מעצרים בישראל, לא ניתן לראות את השפעותיה בפועל. במקום שכמות המעצרים תרד, היא רק עולה. כך, אדם מהשורה עשוי למצוא את עצמו במעצר מבלי שהוכח שיש לו כל קשר לעבירה שבוצעה. חוק היסוד של כבוד האדם וחירותו גרם למהפכה בדיני המעצרים בישראל, כאשר מגבלות רבות הוטלו על רשויות האכיפה בבואן לבצע מאסר של חשודים, וזאת בעקבות חוק המעצרים שחוקק.

הגבלת הסמכות של קצין משטרה לבצע מעצר ראשוני של חשוד למשך 24 שעות במקום 48 שעות, הינו השינוי עיקרי שנעשה בחוק החדש.

למרות זאת, מתוך בדיקות רבות שבוצעו, עולה שלא רק שלא חלה ירידה בכמות המעצרים, אלא אף חלה עלייה. כל זאת, בניגוד משוער לכוונת ולרוח החוק. בכך, "המהפכה" התחוללה בעיקר על הנייר, בעוד המציאות נשארה יציבה ואף חמורה יותר. נשיאת בית המשפט העליון בדימוס, כבוד השופט דורית ביניש, ביקרה את השימוש הנרחב של המשטרה בסנקציית המעצרים, ובבקשות למעצר עד לתום ההליכים. עם זאת, את הביקורת על המשטרה, אי אפשר לנתק מבתי המשפט שגם להם חלק נכבד בשיתוף פעולה עם מגמה זו. בעוד בתי המשפט אמורים לשמש כסלע איתן אל מול רצון המשטרה להחזיק חשודים במעצר ולהביע ביקורת על בקשות לא מוצדקות של נציגי המשטרה, לרוב הם משתפים פעולה עם רצון המשטרה ומהווים לעתים חותמת גומי לבקשותיה.

גלעד שלמור הדגים בכתבה שהופיעה באתר חדשות 2 אונליין את הליך המעצר:

המעצר כפגיעה ב"חזקת החפות"

אחד מעקרונות היסוד של מערכת המשפט במדינות דמוקרטיות, הינו שכל אדם חף מפשע, עד שהוכחה אשמתו דרך הליך פלילי, מעל לכל ספק סביר. הליך המעצר פוגע בעיקרון זה, כאשר נוצר מצב בו אדם מצוי ב"איזור ביניים"; הוא כלוא כחשוד או נאשם, מבלי שהוכחה אשמתו ולעתים מבלי שהוכח שיש לו כל

קשר לעבירה שבגינה הוא כלוא, ואף טרם שחקירתו הסתיימה. מצב של חוסר אונים שכזה, הפוגע בכל תחומי חייו של האדם החף מפשע, מתרחש לעיתים קרובות מידי, וליותר מידי אנשים.

באילו מצבים המשטרה רשאית לעצור אדם?

משטרת ישראל היא לא ארגון-כל-יכול שברצותו לעצור אדם, גם אם אין עילה חוקית לכך, בסמכותו לעשות כן. המשטרה גם היא כפופה לחוקים ואין היא רשאית לקבל החלטות על סמך תחושות בטן או בעקבות עמידתם האיתנה של נחקרים על זכויותיהם (כגון: זכות השתיקה, חסיון מפני הפללה עצמית, זכות היוועצות בסניגור ועוד).

המשטרה יכולה להחליט על מעצרו של אדם רק אם יש לה חשד סביר שהוא עבר עבירה מסוג עוון או פשע (קרי עבירה שדינה מעל 3 חודשי מאסר) וכן, כאשר מתקיים אחד מאלה בלבד:

1. האדם עובר בפני השוטר או עבר זה מקרוב עבירה בת מעצר, והוא סבור, בשל כך, שהוא עלול לסכן את בטחונו של אדם, את בטחון הציבור או את בטחון המדינה.
2. יש לשוטר יסוד סביר לחשש שהחשוד לא יופיע להליכי חקירה.
3. יש לשוטר יסוד סביר לחשש ששחרור החשוד או אי מעצרו יביא לשיבוש הליכי משפט.
4. יש לשוטר יסוד סביר לחשש שהחשוד יסכן את בטחונו של אדם, את בטחון הציבור או את בטחון המדינה.
5. האדם חשוד שעבר עבירה: שדינה מיתה או מאסר עולם, עבירת בטחון, עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים (למעט עבירה הנוגעת לשימוש בסם או להחזקת סם לשימוש עצמי), עבירה שנעשתה באלימות או באכזריות או תוך שימוש בנשק חם או קר או עבירת אלימות בבן משפחה.
6. האדם משוחרר בערובה ויש לשוטר יסוד סביר להניח כי הוא הפר תנאי מתנאי השחרור או כי הוא עומד להימלט מהדין, או שיש יסוד סביר לחשש שהוא נמלט ממשמורת חוקית.

שוטר לא רשאי להשתמש בסמכות המעצר אם ניתן להסתפק בעיכוב החשוד. בנוסף, על הקצין הממונה לברר האם התקיימה אחת מהעילות המקנות סמכות למעצרו של החשוד. בהיעדר עילת מעצר ישוחרר החשוד מיידית. אם קיימת עילת מעצר, רשאי הקצין הממונה להורות על מעצרו של החשוד או שחרורו בערובה.

משרדנו מעניק למטופליו מכלול שירותים משפטיים מקיף בתחום המשפט הפלילי, לרבות הכנה לחקירה פלילית, ייעוץ וליווי משפטי במהלך החקירה וייצוג בהליך המעצר והשחרור. העקרונות המנחים את אופן הטיפול בכל אחד מתיקי המשרד הינו לחימה עיקשת לשמירה והגנה על הזכויות והאינטרסים של המטופל, חשיבה פורצת דרך, ומאמץ מתמיד לספק את צרכיו המיוחדים של כל מטופל.

סוגי מעצרים בישראל

התמצית להלן נועדה רק להעניק תמונה כוללת על השלבים השונים בהם נדונה סוגית המעצר ואין היא מתייחסת לכל סוגי המעצרים או לכל הריגים הקיימים;

1. **מעצר ראשוני:** מעצר על-ידי שוטר במסגרתו האדם הופך להיות מאדם חופשי לעצור. ככלל, מעצר זה מוגבל ל-24 שעות.

2. **מעצר ימים:** במידה והמשטרה החליטה שלא לשחרר את החשוד לאחר 24 שעות מעת מעצרו הראשוני הוא יובא על-ידה בפני שופט לצורך מעצרו לתקופת החקירה. בדיון זה המשטרה פונה לבית המשפט ומפרטת את הפעולות שעליה לעשות בחקירה בזמן המעצר ומבקשת עוד ימים כדי להשלים את החקירה. הליך מעצר ימים מתרחש בשלב בו טרם הוגש כתב אישום בעניינו של החשוד. ככלל, הליך מעצר ימים מתחיל בתלונה המגיעה לידי המשטרה. לאחר איתור החשוד וחקירתו, קצין החקירות מחליט האם יש צורך להמשיך בחקירה כשהחשוד מצוי במעצר, מתוך חשש לשלום ביטחון או שלום הציבור, סכנה לשיבוש הליכי חקירה או הימלטות מהדין, וכן השפעה על עדים. לאחר שכלול הסיכונים הקיימים בשחרור החשוד, קצין המשטרה מחליט האם לשחררו או להשאירו במעצר לתקופה של עד 24 שעות. כמו כן, במידה והמשטרה רואה לנכון, היא יכולה לפנות לבית המשפט השלום בבקשת הארכת מעצר, ובכך להאריך את מעצרו של החשוד לזמן נוסף.

3. **מעצר עד תום ההליכים:** הליך זה מתרחש כאשר הוחלט על הגשת כתב אישום כנגד אדם והמשטרה מבקשת את הארכת מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים כנגדו. במידה ותובע מצהיר שיש כוונה להגיש כתב אישום ויש כוונה לבקש לעצור את האדם עד תום ההליכים, בימ"ש יכול להאריך את המעצר בכמה ימים כדי להגיש כתב אישום, למרות שהמשטרה סיימה את החקירה.

תוכלו למצוא מידע נוסף ומפורט [בסקירה מעמיקה על סוגי המעצרים](#).

מהם השיקולים לשחרור העצור או המשך מעצרו?

לאחר שהבקשה להארכת המעצר הובאה בפני השופט יחד טיעוני המשטרה ועורך הדין של החשוד, יכול בית המשפט להחליט את אחת מההחלטות הבאות:

- א. להורות על מעצר החשוד למשך מספר ימים נוספים.
- ב. להורות לשחרר את החשוד תחת התנאים שיקבע בית המשפט (כגון מעצר בית, הרחקתו מהמתלונן או מאזור כלשהו, ועוד).
- ג. שחרור ללא תנאים.

מעצר ימים הוא מעצר שנועד להשלים את פעולות החקירה, ולמנוע מהחשוד לשבש אותה, בטווח הקצר. אך כאמור, קיים סוג נוסף של מעצר והוא - מעצר עד תום ההליכים.

במידה ומוגש כתב אישום נגד הנאשם, ובאם המשטרה או גורם אחר מטעם התביעה, רואה צורך בכך, ניתן להגיש יחד עם כתב האישום, בקשה לעצור את הנאשם עד תום ההליכים שננקטים נגדו. מדובר במצב בו החשדות כלפי הנאשם מגובשים יותר, מה שהביא לכך שהוגש נגדו כתב אישום. גם במצב זה, בית המשפט יכול להחליט האם לעצור את החשוד עד תום ההליכים (כשבכל תקופה מסוימת ישנה בחינה מחדש של ההחלטה), לשחררו ללא תנאים, או לשחררו בכפוף לתנאים שיקבע בית המשפט. מעצר עד תום ההליכים הינו בעייתי, שכן ההליכים הפליליים מסוגלים להימשך זמן ממושך ואף שנים, לכן מדובר בסנקציה חמורה ביותר. יש לזכור, החשוד נכלא מבלי שהוכחה עדיין אשמתו.

הגשת ערר על החלטת שופט המעצרים

הגשת ערר על מעצר ימים - במצבים בהם החשוד ועורך דינו סבורים כי נפלה טעות בהחלטת בית המשפט להמשיך ולהורות על מעצרו, ניתן להגיש ערר לערכאת הערעור. הערר יוגש בזכות לבית המשפט המחוזי.

הגשת עיון חוזר - אופציה נוספת העומדת לרשות עורך הדין והחשוד היא להגיש לאותה ערכאה שדנה בתיק בקשה לעיון חוזר בנוגע למעצרו של החשוד. בקשה לעיון חוזר תוגש במקרים בהם נחשפו עובדות חדשות שלא היו ידועות, ולא ניתן היה לדעת עליהן בדיון הקודם, הנסיבות השתנו או כאשר חלף זמן רב מאז הורה בית המשפט על המעצר.

זכויות נחקרים ועצורים

הזכות להיוועץ בעורך דין - זכותו של עצור להיוועץ בסניגור ולהיפגש עמו ללא דיחוי (סעיף 34(א) ו- (ב) לחוק המעצרים). כאשר עצור מודיע כי הוא מעונין להיוועץ בסניגור, על המשטרה ליצור קשר עם הסניגור באופן מידי ככל הניתן (בהנחה שלא מתקיים סייג המאפשר את דחיית המפגש ביניהם על פי התנאים הקבועים בחוק) ולהפסיק את החקירה ולהמתין לבואו של הסניגור באם זה הודיע על הגעתו תוך פרק זמן סביר.

הזכות לאי הפללה עצמית, לשתיקה, ולסרב לשתף פעולה בפעולות חקירה - לכל עצור זכות לאי הפללה עצמית אשר משמעה, בין היתר, כי זכותו לשתוק וכן זכותו לא לשתף פעולה בפעולות חקירה כגון: שחזור, עימות עם מתלונן ומסדר זיהוי חי. עם זאת, לשמירה על זכות השתיקה ואי-שיתוף פעולה השלכות משפטיות הן בטווח הקצר (לענין המעצר) והן בטווח הארוך (לענין המשפט עצמו), לצד ההשלכות של מסירת גרסה.

תפקידו של עו"ד פלילי הוא לבחון האם מן הראוי ליעץ לעצור לשמור על שתיקה או למסור גרסה. מובן

שההמלצה עצמה תלויה בנסיבות כל מקרה ומקרה, בהתאם לגרסת העצור, למידע המשוער שבידי המשטרה ועוד.

המשטרה עשויה לבקש מהעצור לשתף פעולה בפעולות חקירה שונות כגון: בדיקות גופניות שונות, חיפושים, עימותים, שחזור, מסדר זיהוי, בדיקת פוליוגרף, ועוד

באשר לבדיקת פוליוגרף: בדיקת פוליוגרף אינה קבילה כראיה בהליך פלילי (ואף לא תגובת החשוד להצעה שכזו). כיוון שהבדיקה מבוססת באופן כללי על פרמטרים של התרגשות (דופק, לחץ דם) ייתכנו מקרים שבדיקה כזו עלולה לחייב את הזכאי ולזכות את החייב ויש לקחת זאת בחשבון. אולם, כיוון שבמסגרת מעצר ימים, נשקלות גם ראיות שאינן קבילות, יכול חשוד הבטוח בגרסתו והשומר על קור רוחו לבקש להבדק בפוליוגרף.

באשר למסדר זיהוי: זכותו של החשוד לנוכחות עו"ד מטעמו בעת עריכת המסדר וכי על גורמי המשטרה ליידע את הסניגור ולעשות כל מאמץ אפשרי כדי לאתרו ולזמנו להליכי הזיהוי.

הזכות לדעת במה אתה חשוד - אסור למשטרה לייחס לעצור חשדות כלליים. זכותו של העצור לדעת באופן מדויק במה הוא חשוד. במקרים בהם החשדות נגד העצור הם כלליים, רשאי הוא לבקש שיצוין בהודעה שאינו יכול להשיב מסיבה זו.

זכותו של העצור לחקירה הוגנת תוך איסור על הפעלת אלימות כנגדו/או שימוש באמצעים פסולים - למשטרה אסור להשתמש בכוח ובאיומים או באמצעים פסולים אחרים על מנת לשבור את רוחו של העצור ולכפות עליו למסור גרסה או להודות. משכך, יש להביא לידיעת עורך הדין ובית המשפט כל שימוש באמצעי פסול על-ידי המשטרה וכן לשקול הגשת תלונה למח"ש.

במקרה של שימוש באמצעים פסולים, על העצור לדרוש מהחוקר לציין זאת על גבי ההודעה. כמו כן, במידה והעצור עייף ומותש אחרי מספר שעות של חקירה, עליו לומר זאת לחוקרים ולבקש להפסיק את החקירה. אם החקירה בכל זאת נמשכת, זכותו לשמור על זכות השתיקה ולדרוש לציין כי הוא שותק מסיבה זו.

זכות העצור לתיעוד החקירה - כל פעולה שנעשית וכל דבר שנאמר חייבים להיות מתועדים ורשומים בכתב ולעיתים אף מתועדים בהקלטה, ו/או ובצילום.

זכות העצור להיחקר בשפתו - זכותו של עצור להיחקר בשפתו, שההודעה תיכתב בשפת המקור ואף לקרוא את ההודעה.

חתימה על ההודעה - החתימה על הודעה שנרשמה מפיו של העצור צריכה להיעשות רק לאחר שקרא את הכתוב.

זכות העצור לטיפול רפואי - אם העצור חולה או זקוק לטיפול רפואי/נפשי, זכותו להיבדק על-ידי רופא.

זכות העצור לתנאי מעצר הקבועים בחוק ובתקנות - בדגש על תנאים פיזיים הולמים בתא המעצר, תנאי התברואה וההיגיינה במקום המעצר, החזקת חפצים אישיים בידי עצור, אמצעים לשימוש אישי ולצורך שמירה על ניקיונו האישי של עצור, מזון לו הוא זכאי, זכות להליכה יומית במקום המעצר, זכות לשימוש בטלפון וזכות לטיפול רפואי.

סמכויות השחרור של הקצין הממונה - סמכויות הקצין הממונה בקביעת תנאי השחרור מוגבלות. לפיכך, אם מוצעת לעצור האפשרות להשתחרר בתחנה, מן הראוי שיצור קשר עם עורך דינו ויודיע לו על תנאי השחרור, כדי שהלה יוכל לבדוק האם יש מקום להגיש ערר על החלטת הקצין הממונה במקרים של הטלת תנאים בחוסר סמכות או תנאים שאינם סבירים.

מאמרים נוספים בנושא זכויות נחקרים ועצורים

- [מהי חקירה תחת אזהרה ומה זה אומר?](#)
- [כיצד נכון להתמודד נפשית ומנטלית בזמן ולאחר החקירה במשטרה?](#)
- [האם רצוי שעורך דין יתלווה עם חשוד לחקירת משטרה?](#)

- [באילו מצבים רשאית המשטרה לעצור אדם וכיצד ניתן להביא לשחרורו?](#)
- [מהו עימות במשטרה והאם צריך להתכונן אליו?](#)
- [האם ישנה חובה להתייצב לחקירת משטרה?](#)

תלונות עצורים כנגד אלימות שוטרים

במקרים לא מעטים אנו עדים לתלונות לפיהן הגורמים המופקדים על החקירה והמעצר [נוקטים באלימות או בהתנהגות בלתי חוקית](#) אחרת כלפי העצורים אותם אנו מייצגים. בכל מקרה בו מתעורר חשש להתרחשותה של התנהגות אלימה ו/או התנהגות בלתי חוקית אחרת, מצד גורמי החקירה והמעצר, כלפי עצורים, אנו מבררים עם העצור את פרטי המקרה ומיידיעים אותו על האפשרות ועל החשיבות שבהגשת תלונה למח"ש.

כלל ברזל - היוועצו בעו"ד פלילי טרם החקירה או שמרו על זכות השתיקה עד להגעתו

אזרחים רבים נוהגים לחשוב כי רק עבריינים או פושעים מקצועיים מוזמנים או נלקחים [לחקירת משטרה](#) ומבלים שעות ארוכות ומתישות בחדרי חקירות אפלים תוך שהם סופגים השפלות מנטליות ואלימות קשה שכל תכליתה היא לשבור בכל מחיר את רוחם ולהוציא מהם מידע, גם אם שקרי, שיהווה את המסמר האחרון בהליך הפלילי המתנהל נגדם. לצערנו, המציאות מלמדת כי גם אזרחים נורמטיביים, ללא עבר פלילי אשר חפים מכל אשם, מוצאים עצמם בעל כורחם, תחת חקירה פלילית ומעצר שווא. בימים בהם נדמה לעיתים כי מטרתה של החקירה המשטרתית אינה מציאת ראיות לחשיפת האמת, אלא מציאת ראיות להרשעתו של חשוד מומלץ כי תעשו לעצמכם כלל ברזל אחד שישרת אתכם בצוק העיתים - היוועצו עם עו"ד טרם החקירה או שמרו על זכות השתיקה עד הגעתו לתחנת המשטרה.

חקירת משטרה לאו מילתא זוטרא היא. בשגרה אתם מתנהלים באופן נורמטיבי וחיים בתחושה של "לי זה לא יקרה", אולם במידה ומקרה כזה אכן קורה זכרו לשמור על זכות השתיקה ולהמתין להגעתו של עו"ד פלילי לתחנת המשטרה, לא משנה כמה השפלות אתם חוטפים וכמה זמן מעכבים אתכם בתחנה. עליכם להבין כי תצטרכו לגייס עצבי ברזל וקור רוח לצד שליטה עצמית, אך כל זה יהיה נכון וקביל בייחוד כאשר אתם יודעים דבר או שניים על החוק הפלילי בישראל ובמרבית המקרים, מרבית האזרחים כלל אינם יודעים זאת.

זומנתם לחקירה או נעצרתם על-ידי המשטרה?

במידה ואתם מוזמן או נלקח לחקירה משטרתית, עליך לזכור, שגם אם אתה משוכנע שאין לך קשר לעבירה ושלא ניתן להוכיח בשום אופן קשר שכזה, הדבר לא ימנע מהמשטרה ומבית המשפט, לשים אותך במעצר. כפי שפורט למעלה, מגמת המשטרה ובית המשפט הינה להחמיר, ולצערנו תאי המעצר מלאים באנשים נורמטיביים לחלוטין שלא היו מעורבים בשום עבירה. בין אם הם כלואים למשך יום, או אף למשך שנים. לכן, אל תהיה שאנן, תפנה מיד לעורך דין פלילי שיגן על הזכויות שלך, ויבלום את הרצון האוטומטי של המשטרה לעצור אותך עד תום החקירה או עד תום ההליכים. עורך דין פלילי ידע להציג את הגרסה שלך בצורה משכנעת ואמינה, וידע לשכנע את השופט שאין כל טעם לפגוע בזכות החפות הבסיסית שלך, ושיש לשחררך לחופשי.

זכור, כי התייעצות משפטית עוד בטרם הגעתך לחקירה במשטרה עדיפה על פני יעוץ בדיעבד ותיקון טעויות שנעשו במהלך החקירה.

סיוע של עורך דין פלילי בשחרור חשוד ממעצר

מלבד העובדה שמעצר הינו סיטואציה קשה מנשוא לכל אדם, החלטות שופטי המעצרים במקרים אלו נוטה לכף החומרה עקב הקונספציה הראשונית והמוטעית של אשמת החשוד. על כן, קיימת חשיבות מכרעת לסיוע מטעם עורך דין המתמחה במעצרים אשר יפעל במלוא המרץ ובכל אמצעי קיים בחוק לביטול הליך המעצר. במידה ונעצרת, עליך להיוועץ באופן מיידי עם [עורך דין פלילי מקצועי ומנסה](#) שילחם עבורך בבית המשפט ויסייע לך להציג את גרסתך בצורה המשכנעת והטובה ביותר מבחינה משפטית על מנת שתקבל את החופש שלך חזרה. להתייעצות בנושא ניתן ליצור עימנו קשר בכל שעה בטלפון **052-6885006** או

18/08/2017
077-5006206
052-6885006

עורך דין מעצרים - שחרור חשודים ממעצר - עורך דין פלילי אסף דוק

באמצעות [הטופס המקוון באתר](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית.
הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}